

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-09- Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ, ĮGYVENDINANČIŲ DIREKTYVĄ (ES) 2019/2161

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228¹, 6.228³, 6.228⁴, 6.228⁶, 6.228⁷, 6.228⁸, 6.228¹⁰, 6.228¹¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – CK pakeitimo įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 2, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VTAĮ pakeitimo įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo Nr. X-1409 2, 5, 6, 7, 13, 14, 16, 20, 21, 23 straipsnių ir priedo pakeitimo bei įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – NKVVDĮ pakeitimo įstatymo projektas, visi kartu – įstatymų projektai) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228¹, 6.228³, 6.228⁴, 6.228⁶, 6.228⁷, 6.228⁸, 6.228¹⁰, 6.228¹¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 2, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo Nr. X-1409 2, 5, 6, 7, 13, 14, 16, 20, 21, 23 straipsnių ir priedo pakeitimo bei įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Įstatymų projektai parengti, siekiant užtikrinti 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/2161, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB, 2005/29/EB ir 2011/83/ES, nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę.

Direktyvos (ES) 2019/2161 nuostatos turi būti perkeltos į nacionalinę teisę iki 2021 m. lapkričio 28 d., o taikomos – nuo 2022 m. gegužės 28 d.

Įstatymų projektais siekiama sudaryti teises sąlygas stiprinti vartotojų teisių apsaugą internete, įskaitant elektronines prekyvietes (platformas), ir teikiant skaitmenines paslaugas, stiprinti vartotojų apsaugą nuo nesąžiningos komercinės veiklos, papildant draudžiamos nesąžiningos komercinės veiklos sąrašą („juodąjį sąrašą“) ir nustatant vartotojų, nukentėjusių nuo nesąžiningos komercinės veiklos, teisių gynimą (žalos atlyginimą), taip pat nustatant verslininkų atsakomybę už vartotojų teisių pažeidimus, kurie patenka į Reglamento (ES) 2017/2394¹ taikymo sritį (t. y. už plačiai paplitusius pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus).

¹ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2394 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą, bendradarbiavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004.

CK pakeitimo įstatymo projekte numatoma patikslinti (atnaujinti) vartotojams prieš sutarties sudarymą teikiamos informacijos reikalavimus, atsižvelgiant į tai, kad vartotojai gali įsigyti ne tik prekes ir (ar) paslaugas, bet ir skaitmeninį turinį. Be to, atsižvelgiant į technologijų plėtrą, numatomi informacijos apie skaitmeninių elementų turinčias prekes („išmanias prekes“), skaitmeninį turinį ir skaitmenines paslaugas ypatumai (informacija apie funkcionalumą, suderinamumą, sąveikumą ir kt.). Be to, įvertinus sparčią elektroninių prekyviečių (platformų) plėtrą ir į poreikį jose užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą, numatomi specialieji informacijos pateikimo vartotojams elektroninėse prekyvietėse reikalavimai.

Įstatymo projekte taip pat detalizuojamos verslininko ir vartotojo pareigos, kai vartotojas įgyvendina teisę atsisakyti sutarties, susijusios su skaitmeninio turinio teikimu.

Atsižvelgiant į technologinius pokyčius, Įstatymo projekte numatomos šios palankesnės verslo sąlygos:

- Atsisakoma reikalavimo, vykdant nuotolinę prekybą ir prekybą ne prekybos patalpose, vartotojams nurodyti verslininko fakso numerį (šiuo metu retai naudojama priemonė). Kartu sudaromos galimybės verslininkams naudoti kitas internetinio ryšio priemones, leidžiančias vartotojui greitai susisiekti su verslininku ir veiksmingai su juo bendrauti.
- Atsisakoma reikalavimo pateikti vartotojui pavyzdinę sutarties atsisakymo formą prieš sutarties sudarymą tais atvejais, kai nuotolinė sutartis sudaroma ryšio priemonėmis, kurias naudojant nėra pakankamai vietos ar laiko informacijai pateikti (pavyzdžiui, mobiliuoju telefonu).
- Kai su vartotoju sudaroma nuotolinė sutartis ar sutartis ne prekybos patalpose, leidžiama pradėti teikti paslaugas arba energiją nepasibaigus vartotojo atsisakymo teisės įgyvendinimo terminui (14 dienų), jeigu gaunamas aiškus vartotojo prašymas patvarioje laikmenoje pradėti teikti paslaugas ar energiją ir vartotojo pripažinimas, kad po sutarties įvykdymo vartotojas nebetenka teisės atsisakyti sutarties.

Taip pat Įstatymo projekte, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimus, priimtus byloje C-81/19 ir sujungtose bylose C-776/19–C-782/19, numatoma, kad:

- Nesąžiningumo požįūriu nebus vertinamos tos vartojimo sutarčių standartinės sąlygos, kurios atkartoja įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas.
- Vartotojo pareikštam ieškiniui, kuriuo siekiama pripažinti vartojimo sutarties sąlygą nesąžininga, senaties terminas netaikomas. Vartotojo pareikštam ieškiniui dėl nepagrįstai sumokėtų sumų pagal nesąžiningas sąlygas susigrąžinimo taikomas bendrasis ieškinio senaties terminas.

VTAI pakeitimo įstatymo projekte numatoma, kad skiriant verslininkui už teisės aktų, reglamentuojančių vartotojų teisių apsaugą, pažeidimus konkrečią baudą, atsižvelgiama į pažeidimo pobūdį, sunkumą, mastą ir trukmę, verslininko gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius bei į atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes. Atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių sąrašai patikslinami, įgyvendinant Direktyvos (ES) 2019/2161 nuostatas. Atsakomybę sunkinančia aplinkybe bus laikoma tai, jei verslininkas pakartotinai per 3 metus padarė pažeidimą, už kurį jau buvo paskirta bauda ar įspėjimas, arba verslininkui už tą patį pažeidimą buvo skirta sankcija kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse tarpvalstybiniais atvejais.

Taip pat Įstatymo projekte nustatoma atsakomybė už vartotojų interesų apsaugos Europos Sąjungos teisės aktų pažeidimus pagal Reglamento (ES) 2017/2394 21 straipsnį (t. y. už

plačiai paplitusius pažeidimus ir už Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus, kuriems taikomas koordinuotos tyrimo ir vykdymo užtikrinimo priemonės) – Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba už tokius pažeidimus galės skirti baudą iki 4 procentų verslininko metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais atitinkamoje valstybėje narėje ar valstybėse narėse, o tais atvejais jeigu nepateikiama informacija apie metines pajamas, – baudą iki dviejų milijonų eurų.

NKVVDI pakeitimo įstatymo projektu numatoma papildyti klaidinančios komercinės veiklos, kurios nereikia įrodinėti, sąrašą, į jį įtraukiant šiuos klaidinančius veiksmus:

- Paieškos rezultatų pagal vartotojo interneto paieškos užklausą pateikimas, aiškiai neatskleidžiant jokios apmokėtos reklamos ar mokėjimo, kuriuo siekiama aukštesnio produktų reitingo paieškos rezultatuose;
- Bilietų į renginius, kuriuos komercinės veiklos subjektas įsigijo naudodamasis automatizuotomis priemonėmis, kad išvengtų nustatytų bilietų, kuriuos asmuo gali nusipirkti, kiekio apribojimų arba kitų taisyklių, taikomų bilietų pirkimui ir pardavimui, pardavimas vartotojams (perpardavimas).
- Skelbimas, kad atsiliepimą apie produktą pateikė vartotojai, kurie iš tikrųjų juo naudojos ar jį įsigijo, komercinės veiklos subjektui nesiimant pagrįstų ir proporcingų veiksmų patikrinti, ar atsiliepimus pateikė tokie vartotojai;
- Pateikimas ar pavedimas kitam juridiniam arba fiziniam asmeniui pateikti neteisingus vartotojų atsiliepimus arba rekomendacijas, vartotojų atsiliepimų arba rekomendacijų socialinėse medijose iškraipymas, siekiant reklamuoti produktus.

Be to, nesąžininga komercinė veikla bus laikoma „dvigubos kokybės“ prekės pateikimas, siūlymas ar pardavimas vartotojams Lietuvoje kaip tapačios kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse parduodamai prekei, nors tos prekės sudėtis ar savybės reikšmingai skiriasi, išskyrus atvejus, kai tai pagrįsta teisėtomis ir objektyviomis priežastimis.

Įstatymo projekte taip pat numatomos individualių vartotojų, nukentėjusių nuo nesąžiningos komercinės veiklos, teisės ir jų užtikrinimo mechanizmas. Vartotojai, nukentėję nuo nesąžiningos komercinės veiklos, turės teisę į žalos atlyginimą, kainos sumažinimą arba sutarties nutraukimą, atsižvelgiant į nesąžiningos komercinės veiklos sunkumą ir pobūdį, vartotojo patirtą žalą ir kitas reikšmingas aplinkybes.

Įstatymo projekte numatoma atsakomybė už tokią nesąžiningą komercinę veiklą, kuri viršija daugiau nei vienos ES valstybės narės ribas (t. y. vykdoma ne tik Lietuvoje) – laikoma plačiai paplitusiu pažeidimu ar Sąjungos mastu plačiai paplitusiu pažeidimu. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba už tokius pažeidimus galės skirti baudą iki 4 procentų verslininko metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais atitinkamoje valstybėje narėje ar valstybėse narėse. Jeigu komercinės veiklos subjektas nepateiks informacijos apie savo metines pajamas, jam galės būti skiriama bauda iki dviejų milijonų eurų.

Išsamesnė informacija pateikiama įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Teisingumo ministerijos interneto svetainėje.

Įstatymų ir nutarimo projektus parengė Teisingumo ministerijos Teisinės apsaugos grupė (vadovė – Natalija Žilinskienė, tel. 266 2934, el. p. n.zilinskiene@tm.lt, tiesioginiai rengėjai – vyr. patarėjas Algis Baležentis, tel. 266 2927, el. paštas algis.balezentis@tm.lt ir patarėja Rosita Pletienė tel. 266 2856, el. paštas r.pletiene@tm.lt).

Įstatymų projektai buvo pateikti derinti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Informacinės visuomenės plėtros komitetui, Nacionalinei teismų administracijai. Atsižvelgiant į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabą, konsultuojantis su šios ministerijos darbuotojais buvo parengta administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, o kitos pastabos suderintos darbo tvarka. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pastabos buvo suderintos darbo tvarka. Taip pat buvo atsižvelgta į daugumą Nacionalinės teismų administracijos pastabų. Informacinės visuomenės plėtros komitetas pastabų neturėjo.

Įstatymų projektai taip pat buvo pateikti vartotojų asociacijoms (Lietuvos vartotojų organizacijų aljansui, Nacionalinei vartotojų konfederacijai) ir verslo organizacijoms (asociacijai „INFOBALT“, asociacijai „Investors‘ forum“, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijai, Lietuvos verslo konfederacijai ir Lietuvos tiesioginės prekybos asociacijai). Vartotojų asociacijos pastabų neturėjo. Dėl gautų Lietuvos prekybos įmonių asociacijos, Lietuvos verslo konfederacijos, asociacijos „INFOBALT“ išvadų 2021 m. rugsėjo 7 d. Teisingumo ministerija organizavo nuotolinį pasitarimą, kurio metu dauguma verslo asociacijų pateiktų pastabų buvo suderintos darbo tvarka. Pastabos, į kurias neatsižvelgta, pateiktos derinimo pažymoje.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228¹, 6.228³, 6.228⁴, 6.228⁶, 6.228⁷, 6.228⁸, 6.228¹⁰, 6.228¹¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas, 6 lapai.
2. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228¹, 6.228³, 6.228⁴, 6.228⁶, 6.228⁷, 6.228⁸, 6.228¹⁰, 6.228¹¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.
3. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 2, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.
4. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 2, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo Nr. X-1409 2, 5, 6, 7, 13, 14, 16, 20, 21, 23 straipsnių ir priedo pakeitimo bei įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projektas, 6 lapai.
6. Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo Nr. X-1409 2, 5, 6, 7, 13, 14, 16, 20, 21, 23 straipsnių ir priedo pakeitimo bei įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.
7. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 9 lapai.
8. Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 2 lapai.
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
10. Direktyvos (ES) 2019/2161 atitikties lentelė, 42 lapai.
11. Suinteresuotų asmenų raštų kopijos, 13 lapų.
12. Derinimo pažyma, 4 lapai.

Algis Baležentis, (8 5) 266 2927, el. p. algis.balezentis@tm.lt